

DISIPLER DA OG NÅ

Bakgrunnsstoff *Matt 24,14; 28,19.20; Mark 16,20; Joh 3,21-30; Apg 5,34-39.*

Minnevers **“Men de gikk ut og forkynte overalt, og Herren virket med og stadfestet Ordet gjennom de tegn som fulgte” (Mark 16,20).**

Det fantes disipler allerede før Jesu tid på jorden. Flere århundrer før han kom til vår verden i menneskelig skikkelse, fantes det lærere som påvirket andres liv med sin undervisning og samlet disipler omkring seg. Slik var det hos grekerne, jødene, kineserne og i andre av oldtidens kulturer. Mange av disse lærerne ville ikke bruke begrepet lærer om seg selv eller disippel om sine elever, så nært var de knyttet til hverandre.

Denne uken sammenlignes disippelforholdet og sammenligne det med forholdet mellom Jesus og disiplene, og vi ser på hvilke følger dette har for disipler som lever i det tjuførste århundret.

Ukeoversikt **Hvordan var disippelforholdet blant grekerne og jødene? Hvordan var forholdet til disiplene forskjellig hos døperen Johannes og hos Jesus av Nasaret? Hvordan kan vi anvende det vi lærer om disippelforholdet på Jesu tid på vår tids disippelforhold?**

SØNDAG

Disippelforholdet hos grekerne

“Det var noen grekere blant dem som var kommet for å feire høytiden. De gikk til Filip, som var fra Betsaida i Galilea, og sa: ‘Herre, vi vil gjerne se Jesus’ (Joh 12,20.21).

Allerede det at disse grekerne kom for å tilbe ved høytiden burde fortelle oss en del om dem. Og verset før viser at det skjedde så mye at grekernes holdning ikke burde overraske oss.

Les tekstene nedenfor. Hva kan de lære oss om det som skjedde her? Jer 29,13; Joh 1,9; 6,44; Apg 10,34.35.

Sist uke så vi at Jesus alltid selv utvalgte sine disipler. Ved første øyekast kan versene ovenfor synes å antyde noe annet. Men det er ikke tilfelle. Selv her var det Ånden som dro i disse grekerne.

I gresk kultur fant disippelforholdet mange forskjellige uttrykk. Det var nok visse greske lærere som selv tok initiativet ved valg av disipler, men tradisjonelt var det elevene som selv fant sin lærer. Det var elevene, ikke læreren, som innledet forholdet. Dessuten var det vanlig at lærerne tok imot betaling av dem som studerte hos dem.

Her blir disse grekerne ledet av Den hellige ånd til å oppsøke Jesus for å lære av ham. Siden Gud tar utgangspunkt i det vi allerede vet når han vil lære oss det vi trenger å vite, er dette godt mulig. Faktisk sier Ellen G. White at “grekerne lengtet etter å få vite hva som var sannheten om hans misjon”. — *Alfa og Omega*, bind 5, side 177 (DA:622). Hun sier også at Jesus tok imot dem.

Til ettertanke Hva ville du sagt hvis noen kom bort til deg, slik som disse grekerne kom til Filip, og sagt: “Vi vil gjerne se Jesus?” Hvordan ville du introdusert dem til ham?

MANDAG**Disippelforholdet blant jødene**

Disippelforhold mellom elev og lærer er nevnt hos jødiske lærde som Filo og Josefus. I Jerusalem var det også to rivaliserende rabbier, Hillel og Shammai, som begge var berømte og omgav seg med tilhengere. I Apostlenes gjerninger leser vi også at Saul av Tarsus var elev hos rabbi Gamaliel, en annen berømt jødisk lærer i det første århundre. (*Apg 5,34-39; 22,3*).

Les tekstene om Gamaliel ovenfor. Hva kan de lære oss om ham?

Disse lærerne var berømte blant jødene i hele det første århundre. Fra hele verden kom disipler til Jerusalem for å gå i lære hos dem og sitte ved mestrenes føtter, der i byen som var det teologiske sentrum og kilden til juridisk kjennskap til jødedommen. En ung jøde som ønsket å bli rabbi begynte sin utdanning tidlig, kanskje allerede som fjortenåring. Han hadde personlig kontakt med sin lærer, hørte på hans undervisning, etterlignet hans fakter og lærte av ham i klasserommet og i hverdagslivet. I klasserommet inntok han elevens holdning og satt ved mesterens føtter. Når han hadde lært det som tradisjonelt skulle læres, ble han regnet som en ikke-ordinert lærd mann. Ordinasjonen kom senere, når han hadde nådd den fastsatte alder. Da fikk han tittelen rabbi, samt makt til for all tid å binde eller løsne jødene i hele verden.

Det vi har sett i de foregående avsnittene stemmer med de glimtene vi får av forholdet mellom lærer og elev i Det nye testamente. Hvordan belyser de disse tekstene? **Matt 16,19; 18,18.**

Til ettertanke Har du hatt en lærer som du har beundret og som har hatt stor betydning for ditt liv? Hva var det ved denne læreren som gjorde et slikt inntrykk på deg. Hvordan kan du etterligne disse trekkene i ditt eget liv?

TIRSDAG

Døperen Johannes og disiplene hans

Les Joh 3,21-30. Forklar hva denne teksten sier om døperen Johannes og hans forhold til sine disipler. Samlet også han disipler omkring seg? Hva sier tittelen rabbi om disiplenes holdning til ham i lys av at han ikke hadde noen utdanning som rabbi?

Det later til at en del jøder lurte på om døperen Johannes kunne være Messias. Dette ligger bak de spørsmålene de stilte ham, utsendingene fra prestene og levittene i Jerusalem. (*Joh 1,19-28*). Spørsmålet er viktig, især i lys av det faktum at tanken om to messiaser hadde fått utbredelse blant jødene i denne tiden mellom Det gamle og Det nye testamente. Man ventet seg en prestelig messias av Levi stamme og en kongelig messias av Juda stamme. Det er bemerkelsesverdig at utsendingene var prester og levitter, siden de tilhørte Levi stamme.

Det kan hende at Johannes' disipler mente han var en prestelig messias, for han var jo av Levi stamme. Denne oppfatningen kan

også ha vært motivasjonen for gjestene fra Jerusalem, som spurte ut Johannes om hans kall. Enkelte lærde mener dette var grunnen til at forfatteren av det fjerde evangeliet skrev så mye om hva døperen sa om Jesus. Han ville gjøre det helt klart at døperen Johannes oppfattet Jesus, ikke seg selv, som Messias. Kanskje er det dette vi må ha i mente når vi skal forstå Joh 3,25.26.

Hvilket spørsmål var det som skapte uro blant Johannes' disipler? Se Joh 3,21-30. Hva avslører deres holdning om dem? Og hva sier Johannes' svar oss om hans karakter? Hvilket prinsipp kan vi lære av Johannes' svar som vi kan anvende i vårt eget liv?

ONSDAG

Jesus og disippelforholdet

Jesus var omgitt av disipler helt fra første stund i sin offentlige virksomhet. Han stod frem på scenen i det første århundres jødedom som en lærer som samlet disipler omkring seg, slik som både greske og jødiske lærde. Han hadde også en kontaktflate til døperen Johannes. Johannes døyte ham som forberedelse til hans kall.

I tråd med både jødisk og gresk tradisjon hadde Jesus disipler som fulgte ham overalt, som lyttet til hans undervisning, og som etterlygnet ham (*Matt 5,1.2; Joh 1,35-40; 2,1.2*).

Les Matteus 4,18-20 grundig og sammenlign så hvordan man ble en disippel under Jesus, under de greske lærerne og under etablerte rabbier (se søndagens og mandagens avsnitt). Hva hadde de felles? Hva var forskjellig?

“Inntil da hadde ingen av disiplene helt sluttet seg til Jesus som hans medarbeidere. De hadde vært vitne til mange av hans mirakler, og de hadde lyttet til hans undervisning. Men de hadde ikke helt forlatt sitt tidligere yrke. At døperen Johannes ble fengslet, var en bitter skuffelse for dem alle. Hvis Johannes’ misjon skulle få et slikt utfall, ville det nok være lite håp for Mesteren, for alle de religiøse lederne stod samlet mot ham. Slik som forholdene var, føltet det som en lettelse for dem å vende tilbake til arbeidet som fiskere for en kort tid. Men nå kalte Jesus dem til å oppgi sitt tidligere liv og forene sine interesser med hans. Peter hadde tatt imot kallet. Da de kom på land, bød Jesus de tre andre disiplene: ‘Følg meg, så vil jeg gjøre dere til menneskefiskere!’ Straks forlot de alt og fulgte ham.” – *Alfa og Omega*, bind 4, side 204 (DA:246-249).

Til ettertanke **Hva har Jesus kalt deg til å legge bak deg for å kunne følge ham? Hva har ditt svar på kallet vært? Kan det hende at du ennå tviholder på noe som står i veien for en full overgivelse til Herren?**

TORS DAG

Disippelforholdet i vår tid

“Men de gikk ut og forkynte overalt, og Herren virket med og stadfestet Ordet gjennom de tegn som fulgte” (*Mark 16,20*).

Hva var et av de viktige kjennetegnene på Kristi disipler? Og hvilket budskap inneholder dette for oss? Se også *Matt 24,14; 28,19.20; Åp 14,6-12*.

I tillegg til at disiplene forkynte overalt sier Markus at Herren arbeidet med de første disiplene etter at han hadde forlatt dem og stadfestet sine ord blant dem med de tegn som fulgte med.

Finner vår tids disipler Guds bekræftelse på hans ord blant dem i tegn og mirakler? Hva er noen av de tegnene og miraklene vi ser? Hvordan definerer vi tegn og undere? Burde vi forvente samme slags tegn og undere uansett kultur, tid og samfunn?

Finnes det andre måter enn tegn og undere som Gud kan bruke for å stadfeste sitt ord blant oss? Hvordan da, i så fall?

Jesus forventer ikke mindre av sine disipler i vår tid enn av de første. Han forlanger den samme hengivenheten til oppgaven av oss. Men han sier: “Det skal bli som dere tror” (*Matt 9,29*). Dessuten sier han: “Og det dere ber om i mitt navn, vil jeg gjøre, så Far skal bli æret gjennom Sønnen. Dersom dere ber meg om noe i mitt navn, vil jeg gjøre det (*Joh 14,13.14*).

Til ettertanke **Hvor sterkt engasjerer du deg i det å utbre evangeliet? Hva er dine åndelige gaver, og hvordan kan de anvendes i denne oppgaven? Når gjorde du sist noe som helst for at andre skulle bli kjent med de vidunderlige sannhetene som du har fått del i? Hva forteller ditt svar om deg selv?**

FREDAG

Videre studium

Les *The SDA Bible Commentary*, bind 5, side 432, 433, 582-585, 932, 1022, 1023; *Alfa og Omega*, bind 4, side 381 (DA:442).

“Den innflytelsen døperen Johannes hadde over nasjonen, hadde en tid vært større enn rådsherrenes, prestenes og fyrstenes. Hvis han hadde gitt seg ut for å være Messias og satt i gang et opprør mot Rom, ville prestene og folket ha samlet seg under hans

fane. Satan hadde prøvd å tilskynde Johannes til å gi etter for det som appellerer til den ærgjerrighet som verdens erobrere har. Men selv om han var klar over sin makt, hadde han bestemt avslått å ta imot denne storslåtte bestikkelsen. Den oppmerksomheten som var rettet mot ham, hadde han henvist til en annen.

Nå så han at popularitetens tidevann var i ferd med å trekke seg tilbake fra ham selv til Jesus.... Men Johannes' disipler så med misunnelse på Jesu voksende popularitet.” - *Alfa og Omega*, bind 4, side 146 (DA:178)

**Spørsmål til
drøftelse**

- 1. Hva vil det si å forlate alt og følge Jesus? På hvilke forskjellige måter kommer en slik overgivelse til syne i livet? Vær beredt på å kunne snakke om din forståelse av dette i gruppen på sabbaten.**
- 2. Hva bør våre skoler gjøre for å være med og skape disipler? Hvordan kan våre menigheter og skoler samarbeide bedre om denne viktige oppgaven?**
- 3. Selv på Jesu tid var det rivalisering blant disiplene. Hvorfor er slikt så vanlig, selv i et kall som ideelt sett er så opphøyet, et verk der vi alle burde være ydmyke og glade for andres fremgang? Hvordan kan vi rent praktisk forholde oss så vi ikke går i denne fellen?**
- 4. Hva nå med hele dette spørsmålet om tegn og undere og mirakler? Tror vi på slikt? Hva mener vi i tilfelle om det? Hva beviser slike tegn og undere? Hva beviser de ikke? Hvorfor bør vi alltid vise forsiktighet, ydmykhet og en fast tillit til Guds ord når vi står overfor slike ting?**